

Berouw en belijdenis (3)

Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?

Berouw is het eerste gevoel dat David gewaarwordt, en deze woorden duiden het aan. Deze zeer geheiligde genadegave kwam op toen hij in de 'diepten' was. Voor de gelovige is het nodig dat hij tot een zeer nauwkeurige kennis van zichzelf wordt gebracht, om te leren wat het ware en diepe berouw over de zonde is. De diepste verootmoediging, de heetste tranen, de grootste verbrokenheid en verslagenheid van geest worden niet vaak gevonden in de 'hoge plaatsen', als de ziel bevoorrecht wordt om daar te wandelen. Wij moeten van de berg afkomen in het dal, en in dat dal 'laag liggen in een lage plaats' - ja, de laagste - om de betekenis en de kracht te leren kennen van Davids gebed: HEERE, vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot (Ps. 25:11), en van Jobs erkenning: Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as (Job 42:6). O, wat ligt er in deze woorden een rijkdom aan betekenissen opgesloten, zoals die op ons persoonlijk betrekking hebben: Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat: mijn ongerechtigheden - de verdorvenheid van mijn natuur, de zondigheid van mijn hart, de slechtheid in mijn heiligste dingen, mijn gedachten en fantasieën, mijn woorden en werken, mijn hebzucht, wereldsgezindheid en vleselijkheid, mijn gemene bedoelingen, mijn zelfzuchtige beweegredenen en bijbedoelingen... O Heere, hoe zal ik bestaan?

In dit licht moeten we Davids woorden van berouw uitleggen; en als we dat doen, wat zullen ze dan met ernst en toepassing op het eigen 'ik' elk hart raken waarin maar één kloppend van geestelijk leven is, waarin slechts één sprankje van Gods liefde gloeit! Bevorder, geliefden, een heilig berouw vanwege de zonde. Onderwerp uw hart aan een zeer nauwkeurige ontleding, uw daden aan een zeer grondige analyse, uw verstandelijke bevattingen, beweegredenen en woorden aan een zeer streng en eerlijk onderzoek. Deze droefheid naar God, het geheiligde berouw, zal uw hart rein en teer bewaren, uw geest eenvoudig en waakzaam doen blijven. In een heilige gezindheid zal uw plaats heel diep onder het kruis zijn. Een oude godgeleerde zegt heel toepasselijk: 'De koopman zal het nooit toestaan dat er ook maar één enkele dag voorbijgaat zonder dat hij zich er rekenschap van zal geven wat hij in de loop ervan mogelijk heeft

gewonnen of verloren. Wij moeten met onze ziel maar hetzelfde doen. Laat er niet één avond aan onze gedachten voorbijgaan zonder dat wij onderzocht hebben hoe het er met onze geestelijke zaken voorstaat. We moeten de diepste schuilhoeken van ons hart binnengaan en onszelf de vraag stellen: Waarin heb ik God in de loop van de dag gegriefd? Heb ik me in ijdele gesprekken uitgeleefd? Heb ik gezondigd in het verwaarlozen van de plichten die ik moest vervullen? Heb ik het geduld van een van mijn schuldenaars te zwaar op de proef gesteld? Heb ik het geduld van een van mijn broeders te zwaar op de proef gesteld? Heb ik door iets wat ik heb gezegd de goede naam van iemand geschaad? Toen het scheen dat ik met heilige dingen bezig was, hebben toen de dingen van deze wereld mijn geest niet in beslag genomen? Toen de begeerte van het vlees haar gevaarlijke gif mij heeft voorgehouden, heb ik toen niet vrijwillig mijn lippen aan die beker gezet? In welk van deze of van andere punten bevinden wij ons níét aan de kant van de schuldenaar? Dan moeten we vanuit het diepst van onze ziel over onze overtredingen klagen, en ernaar staan om morgen goed te maken wat we vandaag misschien verloren hebben.'

De uitwerking van dit heilige en nauwkeurige onderzoek zal een ootmoedig berouw zijn, dat wederom heel bitter is. En toch: hoe bitterder ons berouw, des te zoeter is de vrucht. De kenners van de natuur zeggen dat de bitterste bloem de zoetste honing voortbrengt. Bitter in de knop, worden de vruchten zoet naarmate ze rijpen. Zo is het met de oefeningen van de boetvaardigheid: in het begin zijn ze bitter, maar ze eindigen daarin dat ze zoet worden. Daarom heeft onze lieve Heere gezegd: Zalig zijn die treuren (Matth. 5:4). Wat? Zijn *tranen* zalig? Is het *wenen* zoet? Ja! Niet de tranen die vallen op de doodkist en het graf van geliefden die de dood ons heeft ontrouwd; niet de tranen die we wenen over een fortuin dat is teloorgegaan, doordat we aan lagerwal zijn geraakt en vrienden van ons vervreemd zijn geraakt. Maar wel: zalig zijn zij die wenen over hun zonden, die klagen over hun terugval en treuren over hun geestelijke achteruitgang, over hun moedwillig afdwalen van de rechte en smalle weg naar de hemel, en dat onder de schaduw van het kruis.